

cd. tabeli 2.1.

Czucie	Sposób badania
Wibracja	Pacjent nie patrzy na kończynę dolną, terapeuta przykładą do wybranych punktów, głównie na podszwie stopy, telefon komórkowy z włączoną funkcją wibracji, pacjent określa, w którym miejscu czuje wibracje
Ból	Terapeuta delikatnie kłuje wybrane punkty na stopie czy w okolicy stawu skokowo-goleniowego pacjenta za pomocą jednorazowej igły, pacjent określa, czy ból jest ostry czy tępy
Temperatura	Terapeuta dotyka wybranych punktów na stopie lub w okolicy stawu skokowo-goleniowego za pomocą dwóch przedmiotów o różnej temperaturze (ciepłe/zimne) lub za pomocą Tip-Therm (urządzenie w kształcie długopisu z rozgrzewającą lub oziębiającą się końcówką), pacjent określa, jaką temperaturę czuje
Odruch ścięgniasty – odruch skokowy	Pacjent leży na brzuchu ze stopami zwieszonymi poza leżankę lub kłęczą na krześle. Terapeuta wahadłowym ruchem młotka neurologicznego uderza w ścięgno Achillesa, najpierw jednej kończyny dolnej, a potem drugiej i porównuje symetrię oraz nasilenie reakcji odruchowej (zgięcie podszwowe stopy)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Napiontek M. *Podstawy badania klinicznego*. W: Napiontek (red.) 2018.

2.1.3. Zakresy ruchomości i siła mięśni

Zakresy ruchomości

Chociaż w obrębie stopy istnieje wiele stawów, to jednak pomiary zakresów ruchomości dotyczą nielicznych z nich. Sytuacja taka wynika m.in. z budowy anatomicznej całej stopy oraz z relatywnie niewielkich zakresów ruchomości wielu stawów stopy. W przypadku pomiaru zakresów ruchomości niektórych stawów stopy istnieją też przeszkody techniczne w dokonaniu dokładnego pomiaru. Zdecydowanie łatwiej wykonać pomiar w obrębie stawu skokowo-goleniowego, jednak również i w trakcie diagnostyki tego stawu należy być precyzyjnym, aby otrzymać wiarygodny wynik.

Podstawową metodą pomiaru zakresu ruchu w stawach stopy i stawu skokowo-goleniowego jest pomiar goniometryczny. W przypadku pomiaru zakresów ruchu w stawach stopy podudzie badanego powinno być ustabilizowane na leżance w leżeniu tyłem, a stopa swobodnie zwisać poza nią. Wyjątkiem od tej zasady jest pomiar zakresu ruchu ewersji i inwersji w stawie podskokowym (czyli stawie skokowo-piętowo-łódkowym lub inaczej skokowym dolnym), gdzie również stopa powinna spoczywać na leżance.

Do zapisu wyników pomiaru goniometrem powinno się używać systemu **SFTR**, który pozwala na opisanie zakresu ruchu wybranego stawu we wszystkich czterech

płaszczyznach, gdzie „S” oznacza płaszczyznę strzałkową (Sagittal), „F” płaszczyznę czołową (Frontal), „T” płaszczyznę poprzeczną (Transverse), a „R” – ruch rotacji (Rotation). Zapisu numerycznego dokonuje się według zasady, że liczba pierwsza oznacza zawsze ruchy od ciała (odwodzenie, odwodzenie horyzontalne, odwodzenie dopromieniowe, wyprost, rotacja zewnętrzna, supinacja, skłony w lewo i ewersja). Kolejna liczba to „0” oznaczające pozycję zerową (wyjściową), od której rozpoczyna się pomiar, a liczba ostatnia oznacza ruchy wykonywane do ciała (przywodzenie, przywodzenie horyzontalne, odwodzenie dołokciowe, zgięcie, rotacja wewnętrzna, pronacja, skłony w prawo i inwersja) (tab. 2.2, ryc. 2.1. i 2.2).

Rycina 2.1. Pomiar zakresu ruchu wyprostowania w stawie śródstopno-paliczkowym palucha: **a** – pozycja wyjściowa, **b** – pomiar.

Źródło: zbiory własne.

Rycina 2.2. Pomiar zakresu ruchu w stawie skokowo-goleniowym: **a** – pozycja wyjściowa, **b** – pomiar.

Źródło: zbiory własne.